

چگونه در دوران دانشجویی

مدیریت مالی داشته باشیم؟

بتول صالحی

کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی

مقدمه

دوران دانشجویی در زندگی دانشجویان جزء اوقات مهیج و محرک می باشد. در این دوران تغییرات جدیدی برای دانشجویان جدید و والدینشان روی می دهد. دانشجویان علاوه بر آماده شدن برای یک زندگی حرفه ای، با چالشهای متفاوت برای یادگیری درباره خود و دنیای اطرافشان روبرو می شوند. دانشجویان در این دوران تصمیمات مهمی را برای زندگی شان می گیرند، علایق، ارزشها و هویت های فردی و حرفه ای شان را شکل می دهند و از نوجوانی به دنیای بزرگسالی قدم می گذارند. این دوره برای آن دسته از دانشجویان که توانایی مقابله کارآمد با چالش های زندگی دانشجویی را دارا می باشند دوره ای خوشایند محسوب می گردد، از طرفی پاره ای از دانشجویان تحت فشار تغییرات جدید قرار گرفته و گرفتار ناسازگاری های هیجانی و افسردگی می گردند.

ورود به دانشگاه خصوصاً اگر دانشگاه محل تحصیل شما در شهر دیگری باشد، احتمالاً تغییراتی اساسی در روش زندگی و دخل و خرج شما به دنبال خواهد داشت. مسلماً این تغییرات بسته به شهر محل تحصیل، وضعیت مالی، سبک زندگی و عادت ها برای افراد مختلف، متفاوت است. هزینه های محل اسکان، خوراک، پوشاک، حجم عظیمی از کتابها و وسایل مرتبط با درس، وامها، هزینه های پردیس خودگردان و سایر هزینه های تحصیلی دانشجوی را بر می انگیزد که بر میزان دخل و خرج خود نظارت داشته و پول خود را به درستی مدیریت کند تا به مشکلات مالی برنخورد. همچنین با تمرکز بر روی اهداف مهم زندگی خود، از دوران ارزشمند دانشجویی بیشترین استفاده را ببرید و با کسب تجارب مالی در این دوران برای تحقق اهداف مالی بزرگتر در آینده تلاش کنید. اولین نکته ای که حایز اهمیت است این است که دانشجویی که میان خواستن (Wants) و احتیاج داشتن (Needs) تفاوت قایل شود.

احتیاجات زندگی آن دسته از مواردی است که بدون آن ادامه زندگی تقریباً غیر ممکن و دشوار می شود، مانند محلی برای زندگی، غذا، لباس و ... اما موارد دیگری مانند داشتن یک ماشین، پوشیدن لباسهای مد روز، داشتن وسیله صوتی و ... از مواردی است که لزوماً زندگی بدون آن مختل نمی شود، به اینگونه موارد خواسته گفته می شود.

انتخاب نحوه‌ی زندگی در زمان دانشجویی، تصمیمی است که می‌تواند اثری بلندمدت بر سبک زندگی مالی شما بگذارد، بنابراین باید این تصمیم را عقلایی، بدون هیجان و بر اساس واقعیات فعلی اتخاذ کرد.

روش های مدیریت مالی:

۱. تعیین اهداف مالی:

اهداف مالی ارتباط تنگاتنگی با طرح‌های عملیاتی موثر دارند و معمولاً به دو دسته‌ی کوتاه‌مدت (فوری) و بلندمدت تقسیم می‌شود.

الف: اهداف کوتاه مدت و فوری که منظور از آن میزان بودجه‌ای است که در زمان حال در اختیار دارید که برخی از این موارد واجب هستند و شامل وام یا پرداخت اجاره، هزینه غذا، تلفن همراه و... هستند.

ب: اهداف بلند مدت که با صرفه جویی در هزینه در ارتباط است. شامل پس انداز، سرمایه گذاری، کمک‌های خیریه و ...

هر دو هدف، از اهمیت زیادی برخوردار بوده و مکمل یکدیگر هستند.

فرد ابتدا اهداف خود را در مورد هزینه‌ها محاسبه کرده و انتخاب می‌کند که کدام قسمت را برای زندگی خود پوشش دهد. سپس، می‌تواند اهداف مالی خود را به ترتیب، اولویت بندی کند.

۲. بودجه بندی و تجزیه و تحلیل درآمد و هزینه‌ها:

بودجه بندی یک مهارت برای تمام زندگی است و فرد باید با تمرین آن را فراگیرد.

برای بودجه بندی لازم است دو قدم برداشته شود: الف: تمام هزینه‌ها که در ماه برای آن هزینه می‌کنیم را به صورت روزانه همراه با جزئیات می‌نویسیم. مثل هزینه رفت و آمد، هزینه سوخت، هزینه غذا، هزینه پوشاک.

ب: دسته بندی مخارج و تعیین هزینه هر مورد.

در این مرحله باید تعیین کنیم که برای هر کدام از موارد چقدر می‌خواهیم هزینه کنیم. به عبارت دیگر هزینه‌ها را پیش‌بینی کنیم.

وقتی این دو مرحله انجام شد، می‌توان همه هزینه‌های نوشته شده را با هم جمع بزنیم.

هدف اصلی مدیریت هزینه این است که مطمئن شوید هزینه‌ها از درآمد بیشتر نیست. بنابراین، در صورتی که هزینه‌های شما بیشتر از میزان درآمد شما باشد، لازم است که به طور اساسی بر هزینه‌های خود نظارت داشته باشید.

۳. برنامه ریزی برای مخارج و خرید هوشمندانه

پیش از خرید فهرستی از لوازم مورد نیاز خود تهیه کنید و برای آن بودجه‌ی مشخصی اختصاص دهید. اگر به چیزی خارج از این لیست احتیاج داشتید، بهتر است از خرید سریع آن پرهیز کنید تا هزینه‌های خرید تا حد امکان کاهش

یابد.

بر طبق الگویی به نام Life's Journey و ایجاد تغییرات کمی در آن می توانید یک مدل شخصی و برنامه ریزی برای کنترل هزینه های ماهیانه خود طراحی نمود.

در این الگو تاکید بر آن است که هر ماه درآمد خود را به ۴ بخش تقسیم شود:

۱. حساب ضروریات: این حساب ۶۰ درصد از مبلغ را تشکیل می دهد. تمام هزینه های خوراک، پوشاک، حمل و نقل، لوازم الکترونیکی و مواردی دیگر که کاربرد روزانه و مصرفی دارند در این بخش قرار می گیرد.

۲. حساب پس انداز: این حساب ۲۰ درصد از هزینه را تشکیل می دهد و لازم است پس انداز شود.

۳. تفریح: این حساب ۱۵ درصد از مبلغ مورد نظر را تشکیل می دهد.

۴. بخشش: این حساب ۵ درصد از مبلغی از هزینه را به خود اختصاص می دهد.

این الگو می تواند برای شما یک برنامه ریزی ماهیانه ساده تلقی شود.

۴. تعهد

مدیریت هزینه، گام بزرگی در تلاش برای تضمین آینده شما و خانواده تان است. تعهد به مدیریت هزینه، شما را به هدف نزدیک تر کرده و بنابراین، شما نگرانی خاصی در مورد کمبود بودجه خود ندارید. با مدیریت هزینه و بودجه، همه چیز به تعادل خواهد رسید.

شما باید متعهد شوید که تا زمان مشاهده نتایج، تمام موارد مربوط به مدیریت هزینه را در نظر بگیرید. بهترین راه برای رسیدن به این هدف، ایجاد یک طرح سالانه است که هزینه های ثابت شما مانند هزینه اجاره و پرداخت های مربوط به خودرو، هزینه های فصلی مانند هدایای تعطیلات و هزینه های اختیاری، مانند هزینه مواد غذایی و خرید لباس را پوشش دهد.

راهکارهایی جهت کنترل هزینه های دانشجویان غیربومی:

- استفاده از خوابگاه های دانشجویی:

باتوجه به اینکه معمولاً خوابگاه ها داخل پردیس های دانشگاهی و یا در فاصله کمی از دانشگاه ها قرار دارند و از این حیث، در صورت اقامت در خوابگاه دانشجویی، در بخش هزینه های رفت و آمد نیز صرفه جویی خواهد شد. این موضوع، در کنار هزینه های پایین شهریه ی خوابگاه دانشجویی در برابر اجاره یک سویت دانشجویی خارج دانشگاه، در کاهش مجموع هزینه های ماهانه ی شما نقش بسیار پررنگی خواهد داشت. از سویی دیگر، در صورت اقامت در خوابگاه، امکان استفاده از سلف سرویس دانشگاه برای وعده های غذایی فراهم می گردد.

از نکات مثبت زندگی در خوابگاه، می توان به فقدان دغدغه های نظیر نظافت آپارتمان، پرداخت قبوض برق، آب و گاز و مسائلی از این دست، اشاره کرد. علاوه بر این، هم کلاسی ها و دانشجویان سال بالای حاضر در خوابگاه می توانند در برخی دروس به شما کمک کنند.

- استفاده از خانه‌ی دانشجویی:

پیدا کردن خانه‌ی دانشجویی با شرایط مناسب کمی وقت گیر است، اما اگر با شرایط زندگی در خوابگاه مشکل دارید و یا برای مستقل شدن عجله دارید، باید این سرمایه‌گذاری زمانی و مالی را در نظر داشته باشید. برای پیدا کردن مورد مناسب برای اجاره و مقایسه گزینه‌ها، باید علاوه بر مبالغ رهن و اجاره، به نکاتی مانند هزینه‌ی رفت و آمد به دانشگاه و مسیرهای اقتصادی موجود، امکانات محلی نظیر سوپرمارکت، هزینه‌های شارژ و نظافت ساختمان و نگهداری آسانسور، سیستم گرمایشی و سرمایشی واحد و هزینه‌های تقریبی آن، امنیت محل، نحوه محاسبه هزینه آب و برق در ساختمان و همینطور پوشش اینترنت در آن محل توجه داشته باشید. این‌ها اطلاعاتی هستند که صرفاً با تحقیق و پرس‌وجو از ساکنان ساختمان و پیش از انتخاب خانه، باید به دست آورید و حتماً آن‌ها را در تصمیم‌گیری خود لحاظ کنید. بسته به این که دانشگاه شما در چه محلی قرار داشته باشد، ممکن است بتوانید منزلی با فاصله کمی از دانشگاه پیدا کنید، چرا که تقریباً در تمام مناطقی که دانشگاهی در آن قرار دارد، آپارتمان‌های دانشجویی با قیمت مناسب پیدا خواهد شد. نکته‌ی قابل توجه در پیدا کردن محلی مناسب برای اجاره، بهینه‌سازی هزینه‌های رفت و آمد ماهانه بین منزل و دانشگاه است.

همان‌طور که اشاره شد، با اجاره‌ی خانه‌ی دانشجویی، دغدغه‌ی پرداخت ماهیانه‌ی اجاره، قبض‌ها، هزینه‌ی اینترنت، خدمات مربوط به نظافت و تعمیرات ساختمان و مسائلی از این دست به مجموعه‌ی دغدغه‌های درسی و دانشگاهی شما افزوده خواهد شد که لازمست به درستی مدیریت شوند.

یک راه بدیهی دیگر برای تجربه‌ی استقلال و زندگی در خانه‌ی دانشجویی با هزینه‌ی کمتر، هم‌خانه شدن با یک یا چند دانشجوی دیگر است که در این صورت، نیاز است کمی شناخت پیشینی از هم‌خانه‌های خود داشته باشید. برای انتخاب هم‌خانه، در صورتی که از نظر سبک زندگی و نحوه تقسیم وظایف و مخارج با هم به اتفاق نظر برسید، جدا از این که تجربه‌ی متفاوتی برای شما به ارمغان خواهد آورد، صرفه‌جویی شایانی در هزینه‌ها و زمان شما نیز صورت خواهد گرفت.

توصیه مهم: بهتر است که سال اول دانشگاه، در خوابگاه سکونت داشته باشید تا علاوه بر آشنایی با فضای دانشگاه و به‌طور عام، آشنایی با شهر محل تحصیل، به مرور با مدیریت زندگی مستقل از خانواده در دوران دانشجویی آشنا شوید و عمده‌ی تمرکز خود را روی امور تحصیلی بگذارید تا پایه‌ی مناسبی از این لحاظ برای خود بسازید. پس از آن، با ارزیابی شرایط زندگی در خوابگاه، با توجه به وضعیت مالی و اهداف شخصی خودتان، و با پرس‌وجو از دانشجویانی که تجربه‌ی مرتبط و شرایطی مشابه شما دارند، راجع به ادامه سکونت در خوابگاه یا اجاره‌ی خانه‌ی دانشجویی تصمیم بگیرید. در این مرحله، بسیار مفید خواهد بود اگر با بهره‌گیری از روش‌های تصمیم‌گیری بر اساس

مزایا و معایب گزینه‌های موجود، آن‌ها را با هم به طور دقیق مقایسه کرده و انتخابی مناسب با شرایط خود داشته باشید.

اغلب دانشگاه‌ها فضای رفاهی برای دانشجویان خوابگاهی در نظر گرفته شده است. این خدمات عبارت‌اند از خدماتی چون رزرو غذای سلف، استفاده از سرویس رفت و آمد خوابگاه به محل کلاس‌ها، باشگاه، کلاس‌ها آموزشی متفرقه و فوق برنامه و... احتمالاً به نظر برخی از دانشجویان این هزینه‌ها ناچیز باشند اما در طول دوران زندگی خوابگاهی شاید به ظاهر و به چشم شما هزینه اندکی باشد، در مدت زمان طولانی به صورت خیلی جدی می‌تواند در پایین آوردن هزینه‌ها نقش مهمی در اقتصاد زیست دانشجویی داشته باشد.

-درآمد زایی با کار دانشجویی

تصور بسیاری از دانشجویان اینست که کار دانشجویی باعث کاهش وقت برای درس خواندن گردیده و کیفیت خواندن را به حداقل می‌رساند. اما در صورتی که مدیریت زمان داشته باشید با انجام کار دانشجویی، از مزایای زیر برخوردار می‌شوید:

❖ استقلال مالی

❖ مهارت مدیریت پول و مدیریت زمان

❖ هدفمندی، سرزندگی و ساختن آینده

❖ گسترش ارتباطات کاری

❖ کسب مهارت‌های بازار کار

❖ تجربه حل مساله و مدیریت مشکلات

❖ موفقیت در مصاحبه‌های آینده پس از فارغ‌التحصیلی

در گرفتن کار دانشجویی به نکات زیر توجه کنید:

◀ ساعات کاری خود، موعد پروژه‌های کاری و درسی، زمان امتحانات و رویدادهای مهمی که باید در آن‌ها شرکت کنید، را بررسی و ثبت نمایید.

◀ بهتر است مهارت مدیریت زمان، اولویت‌بندی و تصمیم‌گیری را فرا گرفته و بین نیازهای تحصیلی، کاری و اجتماعی تعادل ایجاد کنید.

◀ با مسئولین کاری ارتباط مناسب برقرار نموده و رویدادهای مهم تحصیلی تان را به او اطلاع دهید. مانند فصل امتحانات، تاریخ تحویل پروژه، زمان کنفرانس و سایر موارد تحصیلی که برای پیشرفت تحصیلی لازم است. همچنین توافق کنید که بار کاری در این زمان‌ها به چه صورت باید مدیریت شود.

◀ به دنبال محیط کاری باشید که در ساعات کاری خود انعطاف داشته باشد: با این کار می توان برنامه کاری و کلاسی خود را با هم پیش ببرید. بهترین سازمان ها برای کار دانشجویی، شرکت هایی هستند که برای آموزش نیروهای خود زمان می گذارند و استعداد کارمندان خود را شکوفا می کنند.

◀ محیطی را انتخاب کنید که در پرداخت حقوق و مزایای کارمندان خود خوش قول باشد و دقت کنید به دام کسانی نرفتید که قصد بهره جویی از شرایط شما را دارند.

◀ در مورد شرایط بیمه تامین اجتماعی سوال کنید. مسلماً سازمانی که بیمه تامین اجتماعی ارائه می کند، گزینه مناسب تری است.

زمینه های کار دانشجویی چیست:

❖ ترجمه متون

اگر تاحدی بر زبان تسلط دارید، می توانید از این روش کسب درآمد کنید. شرکت های بسیاری وجود دارند که به علت بالا بودن حجم کاری و کمبود فضا و منابع برای استخدام تمام وقت، متون زبان اصلی خود را به صورت برون سپاری شده ترجمه می کنند. وب سایت ترنسیس به عنوان واسطه ترجمه متون افراد متقاضی را انجام می دهد. کافی است رزومه ای مختصر برای خود ساخته و با این سایت ارتباط برقرار کنید و خود را محک بزیند. جاب اینجا نیز هر روزه آگهی های بسیاری در زمینه ترجمه دارد که به آنجا هم می توانید سری بزنید.

❖ تولید محتوا برای وبسایت های تخصصی

بسیاری از شرکت ها برای فروش بیشتر نیاز دارند که وبسایت خود را به روز نگه دارند و محتواهای مرتبط با وب سایت خود تولید کنند. البته این نکته را در نظر داشته باشید که تولید محتوا در لحظه اول کار آسانی نیست. اما این کار چند مزیت به دنبال دارد. اطلاعات خودتان به روز می شود، از این طریق با شیوه کسب و کار نیز آشنا می شوید و بهتر اینکه شاید در این حین کار تخصصی تری هم به شما پیشنهاد شود. برای تولید محتوا نیز وبسایت های بسیاری مانند پونیشا و پارس کدرز و جاب اینجا هستند که آگهی های فراوانی برای تولید محتوا به آنها سرازیر است.

❖ فریلنسینگ

"فریلنسینگ می تواند یک شغل تمام وقت یا پاره وقت باشد. در واقع به کارهایی که می توانید در خانه و به صورت آنلاین و از راه دور انجام دهید، فریلنسینگ گفته می شود. مانند عکاسی، نویسندگی، طراحی، برنامه نویسی، گرافیک و ... به وبسایت های فریلنسینگ می توانید مراجعه نمایید.

❖ با اساتید خود مشورت کنید:

اساتید معمولاً در کنار درس و دانشگاه، پروژه‌های مرتبط با رشته را نیز انجام می‌دهند. نکته‌ای که حایز اهمیت است اینست که ابتدا باید به صورت کارآموز مشغول به کار شوید تا به کار مسلط گردید.

❖ تدریس خصوصی

برای اینکار می‌توان رزومه و درخواست خود را به دبیرستانها برید و یا به وب سایت استادبانک و استاد سلام نیز مراجعه کنید.

❖ مراجعه به معاونت دانشجویی و فرهنگی و درخواست کار دانشجویی در دانشگاه

برای این کار می‌توانید در امور فرهنگی و هنری و یا رابط بین خوابگاه و حوزه‌های مختلف نقش داشته باشید.

❖ پشتیبان درسی

با مراجعه به کانون‌های آموزشی ویژه کنکور می‌توانید به عنوان پشتیبان مشغول به کار پاره‌وقت شوید. حتی در صورت لزوم روزهای جمعه، برای برگزاری آزمونها می‌توان همکاری داشته باشید.

توصیه‌های لازم جهت کاهش هزینه‌ها:

● قبل از وام گرفتن، میزان بازپرداخت اقساط را بررسی کنید.

اگر قصد گرفتن وام دارید ابتدا اطمینان حاصل کنید میزان اقساط پرداختی در صد زیادی از درآمدها را شامل نمی‌شود و در بازپرداخت اقساط وام با مشکل دچار نمی‌گردید.

● قبل از ضامن شدن، تأمل کنید.

قبل از تقبل این مسئولیت، وضعیت مالی فرد وام‌گیرنده و خوش قول بودن او را به خوبی بررسی کنید تا در آینده دچار مشکل نشوید.

◆ حتی الامکان از گزینه قرض گرفتن استفاده نکنید:

گاهی اوقات ممکن است بعضی از دانشجویان در مواقعی که با مشکلات مالی شدید روبرو می‌شوند به سراغ قرض کردن بروند. از آنجایی که قرض کردن، مشکل دانشجویان را موقتی حل می‌کند و بازپرداخت آن به بعد موکول می‌شود، ممکن است وی به قرض مکرر روی آورد. به همین دلیل، لازمست فقط در مواقع استثنایی و اضطراری باید به قرض روی آورد. از سوی دیگر، مهم است که از چه کسی پول قرض گرفته شود. افراد ناباب، ممکن است از این ضعف، سوء استفاده کرده و انتظارات نامقبول و نامناسبی از دانشجویان داشته باشند. استفاده از خدمات مددکاری دانشگاه، روی آوردن به صندوق‌های رفاه دانشگاه و ... از راه‌های بهتری است که دانشجویان به هنگام مشکلات شدید مالی می‌توانند به آن روی آورند.

همچنین، گاهی ممکن است یکی از دانشجویان از شما قرض بگیرد. الزم است، شرایط قرض دادن توضیح داده شود، از جمله این که مبلغ کم باشد، فرد نیاز مبرم داشته باشد، زمان بازپرداخت پول مشخص باشد، از طرف

مقابل رسید گرفته شود. در غیر این صورت، بهتر است دانشجویی که مایل به قرض کردن است را به خدمات حمایتی دانشگاه هدایت و راهنمایی کرد.

◆ برای خرید می توان از پایان فصل و زمان حراج فروشگاه ها استفاده کرد، چون برخی برندهای پوشاک، اجناسشان را در زمانی که فروش کمتری دارند، با تخفیف های مناسبی عرضه می کنند.

◆ قبل از خرید فهرستی تهیه کرده و دقیقاً بر طبق آن خرید کنید. ترفند برخی از فروشندگان بر ارائه اجناس پرطرفدار است و این گونه فرد برای خرید وسوسه می شود.

◆ اگر می خواهید به مسافرت بروید، در صورت امکان زمان های اوج شلوغی را انتخاب نکنید؛ چون بعد از این زمان ها می توانید همان خدمات را با هزینه های بسیار پایین تری دریافت کنید.

◆ حساب پولی را که در اثر صرفه جویی به دست می آورید، داشته باشید و آن را در حسابی جداگانه نگهداری کنید. به بسیاری از حساب های بانکی سود یا وام تعلق می گیرد و به این ترتیب شما می توانید با استفاده از پس انداز و سود مرکب حاصل از صرفه جویی های خود، صاحب سرمایه شوید.

◆ تنها خرید کنید: در صورتی که جزء افرادی هستید که برای خرید به راحتی تحت تاثیر دوستان و جمع قرار می گیرید، بهتر است به تنهایی خرید نموده و در صورتی که تصمیم جدی برای خرید دارید اقدام کنید.

◆ بهتر است تحت تاثیر تبلیغات قرار نگیریم:

عوامل محیطی تاثیر زیادی روی پول خرج کردن دارند. معمولاً تبلیغات به گونه ای طراحی شده اند تا فرد برای پول خرج کردن تشویق شود. و تصویر ایده آلی از محصول نشان می دهند، نه آنچه واقعاً هست.

◆ استفاده از حراجی و کارت تخفیف:

اگر می خواهید کالایی را تهیه کنید خوب است که از کارت های تخفیف و حراجی ها استفاده کنید، اما به یاد داشته باشید خرید یک کالا تنها به دلیل اینکه ۵۰ درصد تخفیف دارد پس انداز محسوب نمی شود.

◆ شرکت در کلاس ها

دوران دانشجویی زمان، مهم ترین دارایی شماست. هدف هر کس از رفتن به دانشگاه، آموختن است. بنابراین با شرکت در کلاس هایتان از زمان خود بهترین استفاده را ببرید، به خصوص اگر جزو آن دسته از دانشجویانی هستید که برای تحصیل خود شهریه های سنگینی در هر ترم می پردازند.

◆ پرداخت به موقع قبوض

با پرداخت به موقع قبوض خود تمام قبض ها را به آخر ماه موکول نکنید. برای آن که فشار مالی کمتری در آخر ماه تجربه کنید، قبض های خود را پیش از موعد پرداخت کنید.

◆ سرگرمی‌های ارزان

یکی از بهترین خاطرات هر فرد در زمان دانشجویی، گذراندن اوقات با دوستان و بیرون رفتن‌های مکرر است. تا حد امکان به دنبال سرگرمی‌های ارزان باشید و از خرج‌های بی‌اساس و زیاد دوری نمایید.

◆ خوردن غذای سالم

در بلند مدت هزینه‌ای که بابت مشکلات ناشی از غذاهای ناسالم پرداخت می‌کنید بیش‌تر است. تا حد امکان خرید غذا از بیرون را کاهش داده و غذایتان را در خانه یا خوابگاه تهیه کنید.

◆ دوری از سیگار

مصرف سیگار نه تنها از عمر و میزان سلامت شما می‌کاهد، بلکه هزینه‌های اضافی آن می‌تواند مشکلات زیادی برای افراد فراهم کند.

انتخاب نمونه زندگی در زمان دانشجویی تصمیم مهمی است که می‌تواند اثری بلندمدت بر سبک زندگی مالی بگذارد. بنابراین باید این تصمیم را عقلایی، بدون هیجان و براساس واقعیات فعلی اتخاذ کرد.

منابع:

- ایرانی، محمد. (۱۳۹۷). تاثیر هوش مالی بر استقلال مالی. محمد ایرانی.
- کاهه، مهرداد. (۱۳۹۶). ۹ راه کسب درآمد در دوران دانشجویی. سامانه مدیریت دروس رکیتا
- کرامت، احمدرضا. (۱۳۹۶). چگونگی هوش مالی داشته باشیم. گروه تحقیقاتی و آموزشی کرامت
<https://keramatzade.com/>
- نوری، ربابه. (۱۳۸۹). خانواده و دانشگاه. چاپ اول. مرکز مشاوره دانشگاه تهران